

HISTORIEN OM SKOLENE PÅ JUSTVIK

DEN FØRSTE SKOLEN VAR OMGANGSSKOLEN.

Per Birkeland

Skoleloven

Den første norske skoleloven kom i 1739. Der sto det at alle barn skulle lære å lese, og de skulle lære kristendomskunnskap. Hvis foreldrene ønsket det, kunne barna også få undervisning i regning og skriving. Men dette siste måtte foreldrene betale ekstra for.

I loven sto det også at foreldrene skulle sørge for at barna deres møtte fram til undervisningen. Hvis barnet ikke møtte opp flere ganger, kunne foreldrene som straff bli nektet nattverden i kirken. Bøter kunne de også regne med å få.

Omgangsskolen

I over 100 år fra loven ble innført, måtte barna få undervisning på omgangsskolen. Den var i stua på en gård i bygda, og der kom læreren og hadde skole i noen uker. Så dro han videre til andre gårder og holdt skole der. Kanskje rakk han to eller tre slike omganger i løpet av et år. Til sammen skulle skoletiden for elevene være 9 uker i året til sammen, men noen steder der det var få barn, ble det mindre.

Fra boka «Omgangsskolelæreren i allmueskolen» (2021) av Gry Heggli.

Omgangsskole-lærerne.

Lærerne som holdt skole rundt på gårdene, ble kalt omgangsskole-lærere fordi de vandret på omgang mellom gårdene. Skolestedet på Justvik var Justvik gård.

Området som lærerne skulle holde skole i, kunne være stort. Justvik som hørte til Tveit kommune, var med i et område som var halve kommunen og strakte seg helt fra Justvik til Foss ved Boen i Tveit. I så stort område var det ikke lett for de lærerne som skulle dele på undervisningen, å få gode resultater. Likevel varte denne inndelingen helt til 1839.

Mange av omgangsskole-lærerne hadde ikke mye skolegang og kunnskap selv.

Når de vandret fra gård til gård hadde de skoleskrinet med skolesakene på ryggen.

«Der kommer skolen!», lød det fra barna når læreren nærmet seg gården.

I hele Tveit kommune var det i 1812 bare fire omgangsskolelærere. Alle barn mellom 7 til 10-12 år hadde skoleplikt.

Skoletiden for elevene var ikke likt alle steder i kommunen:

1827 hadde Justvik 8 uker og 4 dagers skoleår.

1869 hadde Justvik 9 ukers skoleår.

1884 fikk Justvik 12 ukers skoleår pluss 4 uker frivillig på Hamre (Ve)

Resultatet av undervisningen var ofte nokså dårlig. Det viser blant annet rapportene som prestene skrev etter inspeksjoner på skolene.

I 1835 var det 124 skolepliktige barn i Tveit. 17 av dem skulket skolen hele året. 23 elever deltok i skriving og bare 4 i regning. Resten lærte nok om kristendom – og kanskje de også lærte å lese -?

Med nye skolelover kom det etter hvert flere fag inn i skolen, først skriving, regning, forstandsøvelser og sang i tillegg til kristendomskunnskap og lesing.

Så fra 1860 kom fagene geografi, historie og naturfag med. Nå måtte læreren også ha med kart-rull til geografien og kanskje et salmodikon til sangen.

Salmodikon hadde en melodistreng

SKOLE I FASTE SKOLEBYGNINGER.

Utover på 1800-tallet ble det arbeidet for å bygge faste skolehus i landet vårt. Omgangsskolen ble sakte forlatt, men det gikk sent. I Tveit kommune ble den første faste skolebygningen tatt i bruk i 1840, og først i 1894 kom turen til Justvik.

Skolebygningen på Justvik ble lagt like ved hovedveien østover (Riksvei 40 «Sørlandske hovedvei»), men trafikken var den første tiden ikke større enn at leken av og til skjedde på veien. Da Varoddbrua ble åpnet i 1956, ble trafikken noe mindre. Men så begynte utbyggingen av boliger på Justvik, og behovet for ny skole økte.

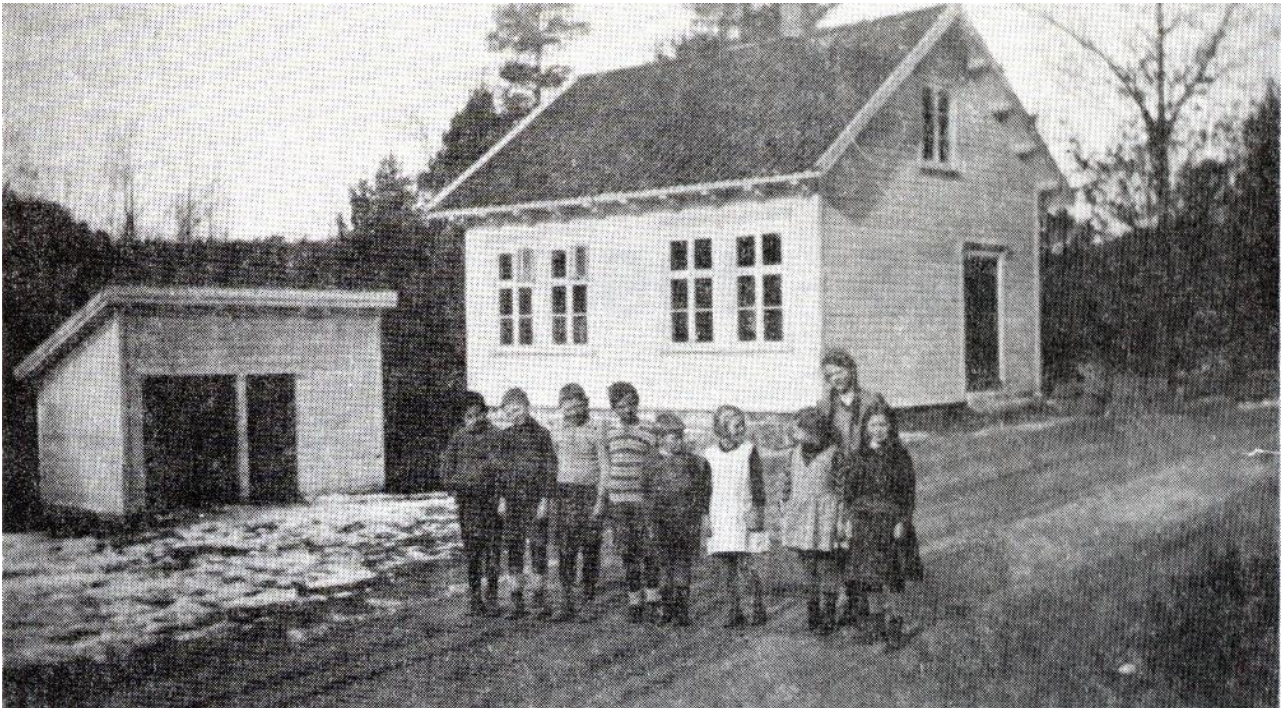
At den første skolen lå så nær hovedveien, gjorde at det senere ble vanskelig å bevare skolebygget for ettertiden.

Historiske kilder:

Tveit folkeskole – Olav S.Hagane – 1924

Grunnskolen i Tveit gjennom 250 år – Ingrid W.Jæger

JUSTVIKS FØSTE SKOLEBYGNING (1894-1965)

Bildet er tatt i 1930. Elever og lærer står på Sørlandske hovedvei, som gikk rett forbi skolen.

EN SKOLEDAG I 1950-ÅRENE

Kirsten Robstad og Marit Justnes

I 1950 var Justvik skole, det vil si «storskole» (4.-7.klasse) og «småskole» (1.-3.klasse. Vi gikk på skolen annen hver dag. Storskolen hadde til sammen 9 elever. Det var én lærer som tok seg av all undervisning både i storskolen og småskolen.

Skoledagen begynte med at vi alle reiste oss opp når lærer kom inn. Vi neide og bukket. Så sang vi en salme.

I 1.time hadde vi bibelhistorie. Vi hadde gjerne et salmevers i hjemmelekse som vi ble «hørt i». Så gikk det slag i slag med regning, norsk, geografi, naturfag. Vi hadde også heimkunnskap (sløyd, håndarbeid og matlaging), men disse aktivitetene foregikk vekselvis i Tveit Frikirke, Soldatheimen på Ryen og på Ålefjær skole, gjerne på slutten av skoleåret.

Kroppsøving hadde vi også på timeplanen, men det var ingen gymsal, og skolegården var liten og «ubrukelig». Men – Sørlandske hovedvei gikk like forbi skolen, og av og til fikk vi lov til å slå ball der. Da sto læreren i skoledøra og blåste i en fløyte når han observerte at det kom biler – f.eks. Arendalsruta – og da skvatt vi til siden og sto pent til faren var over.

Et lite bibliotek hadde vi også. Det var høyt skattet, og det var stor stas når vi fikk nye bøker. Lærer leste gjennom alt sammen og strøk over ord som han ikke syntes sømmet seg. Stor var bestyrtelsen da det ble oppdaget at en hjelpsom elev hadde fått på plass ordene som manglet -.

Det var svømmeundervisning én gang i året. Den foregikk i Rona - på den «gamle» badeplassen i Gillsvannet - og en kan si det var "learning by doing". Lærer satt på land og hadde oversikten.

Vi hadde en god vedovn i skolestua som læreren fyrte i. På skjermbrettet rundt ovnen hang vi votter og luer til tørk når vi hadde vært ute og bakset i snøen. Så hadde vi jo utedo, og turen dit kunne være ganske så sur og kald om vinteren.

Skoledagen ble avsluttet med salmesang og Fadervår!

Slik var skolelokalet i Justvik første skolebygning i 1961. Lærer Tor Gilje står bakerst

HELE BYGDA BRUKTE SKOLEBYGNINGEN

Kari Medhus Kristiansen.

Det vesle skolehuset hadde en sentral beliggenhet i Justvik skolekrets. I gangen var det trapp opp til loftet, hvor kasserte ting var stuet bort sammen med veden. Fra gangen kom en inn i skole stua.

Ved siden av skolestua var det kjøkken. Der var den store kaffe-kjelen og en kokeplate plassert sammen med annet utstyr for servering ved fester og basarer. Ute var det lekeplass med gjerde rundt. Utedoen var også der.

Før 1965 var skolehuset eneste forsamlingslokale på Justvik og ble derfor brukt i mange sammenhenger.

Soknepresten i Tveit hadde to gudstjenester med nattverd årlig på Justvik skole. Soknepresten hadde også konfirmantundervisningen på skolen. Ungdommen fra Ålefjær og Justvik vekslet med å møte på de to stedene. På 60 tallet foregikk overhøringen i Ålefjær kapell, mens selve konfirmasjonen var i Tveit kirke.

Menighetspleien i Tveit hadde også en årlig utlodning på Justvik skole. Det var også andre basarer der gjennom året.

Søndagskolen og Yngres hadde også møtene sine på skolen. Julefestene for hele familien, med boller og brus for barna og kaffe for de voksne, var populære og samlet fullt hus. Den store Jøtul-ovnen varmet, og folk koste seg. Det var program med andakt, julesanger og mer.

Da den nye skolen ble tatt i bruk i 1965, ble den tidligere skolen menighetshus på Justvik. Det ble oppnevnt husstyre med soknepresten som formann. De fikk låne et gammelt "trørgel" av banken i Tveit. Det ble reparert. Skolestua ble møtesal som ble brukt av mange.

NYE FAG OG BEHOV FOR NYE BYGG

Per Birkeland

Husstell for jenter, håndarbeid og gymnastikk ble innført i første halvdel av 1900-tallet. Ingen skoler i Tveit hadde lokaler for slike spesialfag. Nye skolebygg måtte til.

Ve skole sto ferdig ved årsskiftet 1958/59 og skolene på Justvik, Ålefjær og Erkleiv ble omgjort til skoler for 1-5.klasse.

I 6. og 7.klasse gikk elevene på Ve slik at de skulle få mulighet til undervisning i spesialrom. I tillegg holdt framhaldsskolen til på Ve med to klasser hvert år. Ve skole ble snart for liten som følge av dette, og ny skole vest i Tveit måtte bygges.

JUSTVIKS ANDRE SKOLEBYGNING (1965 - 2018) FØRSTE BYGGETRINN.

Per Birkeland

Da ny skole skulle bygges, sto valget mellom Ålefjær og Justvik. Valget falt på Justvik der daværende ordfører Torgeir Tveit tilbød eplehagen under Kvernhusheia som skoletomt. Tomta lå skrått over hovedveien fra den første skolebygningen

Byggingen av skolen startet i juni 1964 og skolen stod ferdig til skolestart i august 1965.

Skoleårene 1963/64 og 1964/65 hadde elever i 4.klasse fra Justvik håndarbeid/sløyd på Ve skole, og 5.-7.klasse gikk hele året på Ve skole. 1.klasse gikk på Justvik gamle skole og 2.-3.klasse gikk på Ålefjær skole.

Første byggetrinn på Justviks andre skolebygning (1965-2018)

For Tveit kommune var det viktig å få byggeprosjektet vedtatt før den ventede kommunesammenslåingen som kom i 1965, der Tveit, Randesund og Oddernes ble innlemmet i Kristiansand kommune.

I sin årsmelding for 1963/64 for skoleverket i Tveit, skriver skoleinspektør Kåre Kjølle blant annet om Justvik skole:

«Justvik skole bygges ut til en 6-klassers barneskole med spesialrom til en 12-klassers skole, slik at ved å bygge til flere klasserom, kan skolen bli for 2 paralleller i 6-årig barneskole»

Byggekomitéen besto av: Otto Stokkelien (formann), Kurt Karlsrud, Andreas Holbæk og Kjell K. Moy. Byggmestere var A/S Betongbygg. Arkitekter var Sannes og Steen.

26.oktober 1963 ble tegningene for Justvik skole godkjent av skoledirektøren og fylkesskolestyret med følgende merknader fra fylkesarkitekten:

*Gymnastikksalen reduseres fra 160 m² (10x16 m) til 128 m² (8x16m)
(Normen er 100 m²)*

Og dermed fikk «nye» Justvik skole Kristiansands kommunes minste gymnastikksal.

HELE ELEVFLOKKEN BLE SERVERT KAKER OG BRUS.

Fædrelandsvennen rapporterte fra åpningen av skoleåret 1965/66:

” Ingen av barna fikk en så hjertelig mottagelse som barna på Justvik skole. Skolens tilsyn syntes man kunne markere nybygget, og det gjorde man ved å gi brus og kaker til alle elevene, likedan til mødrene til førsteklasingene som var innbudt. Hele skolen var samlet i et av klasserommene, og det var tydelig blant barna at den skrekken de måtte ha for det store nye ukjente, forsvant ved synet av de festlig dekkede bord.”

Tordis Rygg Heskestad var en av de tre lærerne som startet opp på den nye skolen. Hun hadde 1.klasse. Hun fortalte at det var mye å ta fatt i både blant førsteklassingene og blant elevene som i årene tidligere hadde vært spredt på ulike skoler. Det første året var det mye vikarer inne, og disse var sjelden utdannede lærere. Slikt ble det ikke alltid god undervisning av. Men elevene tilpasset seg, og etter hvert fant både lærere og elever seg vel til rette i den nye bygningen.

Fædrelandsvennen 20.august 1965

REKTOR TYSSEN FORTELLER OM STARTEN

Denne historiske oversikten skrev Oddvar Tyssen, den første skolestyrer / rektor ved Justvik skole 1964-1989, til et hefte som ble utgitt da Justvik skole var 20 år i 1985.

Justvik nye skole stod ferdig til skoleåret 1965/66. Første skoledag i nytt bygg var 19. august 1965.

Da åpnet skolen sine dører for 14 elever i 1.klasse 14 elever på 2.trinn, 20 elever på 3.trinn, 15 elever på 4.trinn og 7 elever på 5.trinn. De to største trinn gikk sammen i en klasse

I tillegg var vi 3 lærere: Tordis Rygg Heskestad, Marit Eie og undertegnede.

De første rengjøringsassistenter var Anna Repstad og Ella Osaland. Noe senere fikk de hjelp av Magnhild Fossheim. Anna Repstad ble også skolens første pedell - senere vaktmester. Anna Røste Fossen var kontoransvarlig for både Justvik og Justnes skoler fra 1970-1973)

Skolen stod klar med følgende rom: 3 klasserom, 2 grupperom og 1 hjelpeklasserom (senere administrasjonsavdeling), 1 håndarbeidsrom/skolekjøkken, 1 sløydrom. Alt dette i 2.etg.

1.etg hadde læreravdeling m/material-rom/garderobe og kjøkkenavd., 1 rom for skolestyrer og 1 rom for skolelege/søster - dette var ikke praktisk brukbart for helsetjenesten - så det ble materialrom og senere arbeidsrom for lærerne. Videre et stort musikkrom m/lagerrom. Dette lagerrom ble senere oppholdsrom for vaktmester og renholdsassistenter.

Kroppsøvingsavdelingen bestod av:

1 gymsal på 128 m², 1 avkledningsrom, 1 dusj-avdeling med dusjrom og tørkerom. 1 wc og 1 materialrom. Ved siden av fyrrom kom tilfluktsrom for ca. 100 personer. Bøttekott og wc for personal og elever kommer i tillegg til alle disse rom.

Slik stod bygget ferdig - men forut for det var det en lang forberedelse med mange forandringer og usikre forhold.

VALG AV TOMT.

Jeg ble tilsatt i Tveit kommune 1963 og kom hit sommeren 1963. Da var for så vidt bestemmelsen tatt for å bygge ny skole på Justvik, men forut for endelig valg av Justvik hadde striden om plasseringen av skolen gått nokså sterkt.

På Justvik hadde utbyggingen av Justlia så vidt kommet i gang - og planer om utbygging av Kvernhusheia tatt form. Til dette kom så «spøkelset» om storkommunen Kristiansand - der alle kommuner rundt Kristiansand skulle slåes sammen til en stor kommune. Ikke rart at folk i utkantene ville være med å bestemme.

Striden om plasseringen av selve skoletomta sto mellom Ålefjær og Justvik i første omgang. Ålefjær hadde også ei fin tomt å tilby. Her på Justvik var det også ei tomt i Dalsveien inne i bildet. Tomta på Justvik ville bli sentral hvis utbyggingsplanene ble vedtatt. Det var tre grunneiere med i bildet her i forbindelse med skoletomta: Torgeir Tveit, Otto Stokkelien og Jens Justvik.

Denne plass-striden var over da jeg kom her i 1963 - bare enkelte etterdønninger kunne merkes. Skolens tomt ble på Justvik - en potetåker og en frukthave som tilhørte Torgeir Tveit ble selve byggeplassen for skolegården og skolehuset.

SKOLETOMTA PÅ JUSTVIK

Fra gammelt av var her en hoppbakke m/stillas der de hoppet ca. 20 m - og mye brukt i snøvintrer. Skolegården ble laget så stor at stillaset for hoppbakken kom med til skolens område. Senere ble det også tatt hensyn til bruken av hoppbakken da de planla plassen for gymnastikkavdelingen.

Først var nok plassen for skolebygget ment å være der 60-meters løpebanen (fotball- og håndballbanen) er nå - så ble det bestemt at bygget skulle plasseres nærmere veien - slik det står i dag. Det var nok en fornuftig løsning. Skolegården er da godt skjermet for trafikk fra veien.

Selve planene for skolebygget og tomten var alt klart fra Tveit kommune da sammenslåingen ble iverksatt. Det ble en spennende tid som kom. Ville storkommunen gå med på at skolen skulle bygges? Det måtte godkjennes av det nye bystyret for storkommunen. Avgjørelsen var så jevn at det stod på en stemme, ble det meg fortalt.

Det var nok en del betenkeligheter hos skolemyndighetene i storkommunen, også om beliggenheten av skolen. Det var sterke krefter for å kjøre elevene fra våre områder til ny skole på Fagerholt.

REKTOR

Jeg var tilsatt i Tveit kommune som styrer ved Justvik og Ålefjær skoler, og de 2 første år hadde jeg skole i Ålefjær gamle skolestue. Det var ei koselig skolestue med lærerbolig i samme hus. Huset eides da av fru Laundal, kona av den forrige skolestyrer. Fru Laundal banket rett som det var i veggen til skolestua - og da var det tid for meg til å ta et friminutt, for nå vanket det en kaffekopp inne hos henne. Vi hadde mang en koselig prat.

ELEVENE

Elevene fra Erkleiv, Ålefjær og Justvik fikk skolen på Justvik som sin nye skole. Det var nok endel drakamp om elevene fra Erkleiv. Noen ville de skulle gå til Bumoen de tre første år. Men det ble til at de ble kjørt til Justvik.

Først i 1972 ble Erkleiv skole restaurert til skole og grendehus - og de fikk beholde elevene der de tre første skoleår - og kom til Justvik i 4. klasse. Slik ordningen er i dag.

BYGGEPERIODEN

Byggeperioden var preget av mange omgjøringer av romplanene. Størrelsen av kroppsøvingsrommet måtte ikke overstige 90 kv.m. etter Departementets krav. Likedan ønsket Departementet sløyd og håndarbeidsrom og skolekjøkken samlet i et stort rom. Men etter iherdig arbeid av skoleinspektør Kåre Kjølle i Tveit kommune – med masse korrespondanse med bl.a. Departementet - så fikk vi delt rommet i et sløydrom og et håndarbeidsrom. Skolekjøkkenavdelingen ble fortsatt i håndarbeidsrommet. Klasserommene fikk vi heldigvis på 60 kv.m. Skoleinspektør Kjølle var en ypperlig kontormann og undervisningsinspirator - og hadde kraft til å stå på i sakene.

UTSTYR TIL SKOLEN

Byggeperioden var omsider forbi. Skolestyrets oppnevnte mann for bygget, Ivar Eikeland, gjorde en utmerket jobb underveis i byggeperioden. Likevel ble det nok for trangt økonomisk - for pengene som var avsatt til læremidler, gikk med i byggesummen.

Det så ille ut med å få utstyr til skolebruk. Det vi kunne bruke fra de tre skoler som var slått sammen var 3 sett med brukbare plansjer, 3 sett kart over Israel og Norge, noen fillete Europa-kart, og endel bøker fra skolebibliotekene. Særlig var skoleboksamlingen fra Erkleiv velholdt. - En fin arv fra den tid Olav Frøyså var lærer på Erkleiv.

Skoleinspektør Strømme i Kristiansand sa vi måtte bygge opp en læremiddelsamling ved at vi fikk et beløp hvert år de første år til å kjøpe for. Så etter hvert fikk vi så vi klarte oss. Så store krav satte vi heller ikke den tid.

MILJØET RUNDT SKOLEN

Vi var heldige som fikk bygge opp skolemiljøet med få elever. Vi hadde god plass i skolegården og nærmeste terreng rundt skolen. Tidlig om morgenen kunne vi se haren beitet på skolens gressplen - og skolens utmerkede nabo - Repstad – hadde rett som det var besøk av elgen i sin hage.

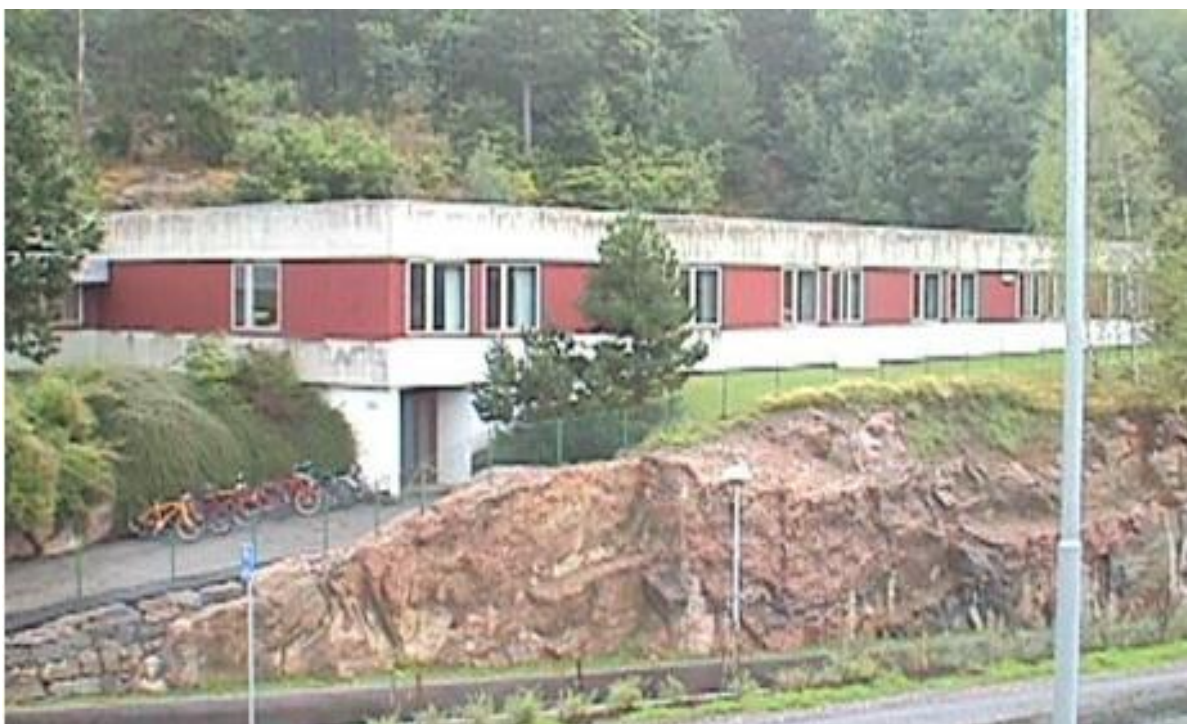
I Kvernhusheia hadde vi fin skiløype som ble flittig brukt i friminuttene når det var snø. 60 meteren sprang vi på grusveien foran skolen. Veien ble også brukt til å slå ball på før skolegården ble skikkelig planert!

PLASSPROBLEMER

Men så satte boligutbyggingen inn for fullt i Kvernhusheia - Jærnesheia – Skinnerheia og Buhusheia. Og skolen ble for liten.

Det andre byggetrinn var satt til 1972 - men ble utsatt og stod først ferdig i 1977. De årene imellom ble en stor påkjenning både for elever og lærere. En periode måtte vi ha 2 klasser i gymnastikksalen - og 1 klasse i korridoren foran klasserommene for å få plass til alle.

ANDRE BYGGETRINN PÅ JUSTVIK SKOLE 1977

2.byggetrinn Justvik skole i forlengelsen av 1.trinn 1977

Det andre byggetrinn besto av toalettavdeling, 2 rom for skolelege og helsesøster, 1 stort bibliotekrom - senere ble dette delt til venterom for helsetjenesten og 1 lite klasserom. Videre var det et materialrom og et garderoberom for elevene. Disse 2 rom ble senere gjort om til 1 klasserom på 60 m². Så kom 2 klasserom til på 60 kv.m. med et grupperom - og den innerste delen av bygget ble en delvis åpen sal - som senere ble gjort om til 3 klasserom. I underetasjen ble det laget tilfluktsrom.

Også denne delen av skolebygningen ble i tillegg til undervisning flittig brukt av lag og foreninger i nærmiljøet.

BRUK AV SKOLEBYGNINGEN FOR NÆRMILJØET.

Liv Kirsten Rølland (Bydelssekretær Justvik bydel) (Skrevet 2015)

Justvik fritidsklubb.

Kristiansand Kommune, Fritidsetaten, hadde etablert fritidsklubber for både junior og senior på Justvik og de hadde tilholdssted i en liten eldre enebolig frem til de flyttet over i tilfluktsrommet på Justvik Skole. Dette var en stor forbedring fra det de hadde før.

Juniorklubben hadde aktivitet en gang i uka og det ble både sydd, strikket, laget mat som ble

solgt fra kjøkkenet, biljard og bordtennis. Ellers så var det viktigste bare å være sammen. På et punkt i historien til klubben så hadde den 104 medlemmer og det manglet bare 4 personer totalt av alle som kunne bli medlem der, og som soknet til Justvik skole. De som bodde lengst borte var fra Erkleiv.

Seniorklubben som var for de eldre ungdommene hadde også fast dag i uka med forskjellige aktivitet, mye som juniorklubben, men i tillegg var det også samtalegrupper. I tillegg så ble det arrangert diskotek en gang i uka på fredager.

Justvik Helselag var også aktiv bruker av tilfluktsrommet. De hadde sine faste møter for medlemmer og også åpne møter som inkluderte alle.

Fast tiltak var **mor/barn** på dagtid. Hjemmeværende med småbarn kom sammen for en kopp kaffe og kaker. Her ble det strikket, sydd, pratet og barn fikk utfolde seg i storsalen med leker som helselaget stilte til disposisjon. I tillegg hadde også Helselaget **fotpleie** der en kunne bestille time og få sine føtter behandlet av en fotpleier.

Just I.L. brukte også tilfluktsrommet til sine møter. Det var mangel på lagerrom så det meste av Just I.L. sine premier og papirer befant seg hjemme hos private.

Speideren og **Justvik Bridgeklubb** brukte også lokalene til sine møter og hadde eget skap til sine ting på et av lagerrommene. Bridgeklubben hadde fast kveld en gang i uka.

Tilfluktsrommet var et samlingssted for de fleste på Justvik og det har aldri vært noen konflikter mellom skolens ledelse og nærmiljøet.

Utleie og koordineringen av lokalene var Fritidsetaten sitt ansvar.

Dugnad for uterommet til skolen (skolegården).

Tidlig på 80-tallet var det to personer som tok videreutdanning i sosialpedagogikk. Den ene var en forelder som hadde barn på skolen og den andre en lærer på skolen. De fikk lov å være sammen om et prosjekt og prosjektet var forbedring av skolegården på Justvik skole.

Alle elevene var med og tegnet/skrev om sine ønsker som siden blei stemt over. Det ble søkt om penger både lokalt og sentralt og etter hvert så var finansieringen på plass. Det ble mange dugnadstimer der lærere og foreldre gikk sammen om å få prosjektet på plass.

Det ble båret, snekret, sementert og skrudd. Latteren satt løst og den eventuelle avstanden mellom lærere og foreldre forsvant nokså fort. Dette var de sammen om. I pausene underholdt elevene, de sang og danset, kom med kaffe og stekte vafler. De som ikke kunne snekre eller bære kunne koke kaffe og lage vaffelrøre.

Resultatet blei fantastisk og fra å være en skolegård uten lekeapparater eller samlingssteder så var det nå noe for enhver smak.

Trivsel i skolegården var resultatet med sittetårn, ronser i 5-kant, sitteplasser under tak og etter hvert «taubane». Også en hinderløype ble det plass til. Prosjektet sto ferdig i 1985/86.

Skolegården med elevkunst på veggen.

Fuglefjellet og pratebua

Ball

Sand og klatring

En av de mest populære sangene som elevene fremførte under dugnadene var «La det svinge, la det rock'n roll.» Det var Bobby Socks bidrag i Grand Prix, som de vant med i 1985.

Justvik Skole har alltid hatt et godt samarbeid med nærmiljøet og betydd mye gjennom alle år frem til Justvik Bydelshus sto ferdig i 1990. Da flyttet all den virksomheten som hadde vært i tilfluktsrommet ned i helt nye lokaler.

LAG OG FORENINGER BRUKTE SKOLEN

Hilda Abusland (Skrevet 2015)

Her er litt av den utleien jeg husker fra min tid på kontoret ved Justvik skole:

Helselaget hadde sine faste medlemsmøter på skolen og i tillegg kurs av forskjellige slag. **Gymnastikk** for menn og damer på hver sin dag arrangerte de også. Det ble også arrangert **kurs** av ulike slag.

JUST idrettslag brukte skolen flere kvelder i uken. De arrangerte også JUST-turneringer hver vår med mange tilreisende idrettslag. Da var hele skolen i bruk til overnatting, matstell osv.

«**Blåveisen**» **pikeforening** hadde møter på skolen hver uke. Her ble det laget mange fine ting og litt åndelig påfyll var det vel også. Hver høst hadde de basar og inntekten gikk til veldedige formål.

Gudstjenester ble holdt en gang i måneden i gymnastikksalen. **Justvik misjonslag** hadde sine møter i musikkrommet, og der øvde også menighetens **barnekor**. Etter hvert overtok **hobbykoret** som også drev med aktiviteter i sløydsalen.

Da «bomberommet» (tilfluktsrommet) kom, ble det arrangert **dansekurs** og hyggelige **nabofester** med god mat og drikke. **Bridgespilling** og **musikkundervisning** var det så der.

En annen fest vi hadde på skolen, var **juletreffest**. Det var veldig populært. Den ble også holdt i gymnastikksalen.

Inntil Bydelshuset kom i 1990 var Justvik skole **valglokale** for bydelen Justvik. Så skolen ble brukt av alle.

Og **rektor Tyssen** stilte opp. Mange var nok de som ringte på døra hans for å låne nøkkel, hente ting som var glemt osv. Alltid var han vennlig, hyggelig og hjelpsom. Han var høyt respektert og satt stor pris på av folk på Justvik og Ålefjær. Han «var» skolen. Tyssen og skolen var” ett” liksom.

SKOLENS KONTORFULLMEKTIGER.

Per Birkeland

Skolens daglige omdreiningspunkt er uten tvil kontorfullmektigen. All kontakt mellom foreldre og elever angående skolen, går gjennom kontorlederen. Budsjett og regnskap føres og holdes i orden. Oversikt over materiell og personale likedan – og mye annet som oppstår i løpet av skoledagen.

Hilda Abusland
1973-2001

Grethe Thorsen
2001-

RENHOLDERE OG VAKTMESTERE

Skolen har gjennom sine over 50 år hatt dyktige engasjerte renholdere og vaktmestere til å holde skolen i klar til hver skoledag. Disse fortjener stor takk!

Den vaktmester som har lengst arbeidstid ved skolen er Bernhard Grudal.

Bernhard Grudal
Vaktmester Justvik skole 1982-1996

og

17 MAI

Per Birkeland

De første årene av den fra 1965 fulgte 17.mai-feiringen i «gamle» spor: Den foregikk sammen med de øvrige skolene i Tveit. Elevene fra Justvik skole ble kjørt meg buss til «Soldatheimen» i Tveit. Derfra gikk barnetoget til Kjevik flyplass der Luftforsvarets skolesenter nå er. Med toget fulgte bilkortesje og på samlingsplassen var det leker, mat og musikkunderholdning.

I 1972 brøt skolen med gamle tradisjoner og startet egen feiring av 17.mai på skolens eget område. Det første barnetoget gikk nok bare en kort tur foran og bak skolen. Men siden har toget både gått inn Dalsveien, opp Kvernhusheia og de siste årene runden ved kirke og bydelshus.

Og Oddernes skolemusikk-korps har vært med i toget.

Bortsett fra ett år da Justvik skole deltok i skoletoget i Kristiansand, har toget og all feiring foregått fra skolegården på Justvik.

Første 17.mai tog på Justvik (1972) runder skolebygningen.

SKOLENS FANE

Randi Bogstrand (Lærer ved skolen 1976-1995) (Skrevet 2015)

Skolen hadde tidlig en fane laget av strie og filt. Den var etter hvert merket av mange års sollys, og i 1986 ble det bestemt å skaffe skolen ny fane. Til den gamle fanen hadde **Åvald Myhre** lager et flott drag. Det ble derfor bestemt at den nye fanen måtte ha samme størrelse som den gamle for å passe til draget.

En lærerkomite arbeidet skoleåret 1986/87 med å finne fram til et godt motiv, og Justviks fredede gård og tun ble valgt som forside. Til bakside ble valgt skolens tuntre – en asal.

Så måtte foreldrene med! Foreldrerådets arbeidsutvalg stilte opp og skaffet midler til fanesilke og andre materialer. **Yngvar Nordgård** laget et utkast, og dette ble forstørret.

Så kunne foreldrene **Bente Storsve** og **Edle Ellingsen** sammen med lærerne **Aslaug Birkeland**, **Svanhild Skregelid** og **Randi Bogstrand** starte det møysommelige arbeidet. Motivet ble tegnet av og klippet ut av stoffbiter i mange farger. Da alle bitene var festet, tok foreldrerepresentantene på seg jobben med å sy rundt dem alle. Det var en flott innsats.

Skolens første fane – laget i 1974

Skolens fane laget 1987

17.mai 1987 var fanen klar til bruk for første gang.

Fanen holdt seg like fin i alle årene siden og hang til daglig i et skap med glassvindu slik at alle som kom inn i korridoren, kunne glede seg over den. Skapet er laget av en dyktig snekker blant foreldrene, **Arild Moen**.

BYGDA / BYDELEN JUSTVIK

Leif Storsve (far til barn på Justvik skole) (Skrevet 2015)

Justvik har gjennom noen 10- år utviklet seg fra å være et bygdesamfunn i Tveit kommune til å være en aktiv bydel i Kristiansand by. Etter at den «nye» skolen ble bygget, har den utviklet seg til å bli det naturlige samlingssted i bydelen. Dette fordi det her var plass både ute og inne til å samle Justvikingene til sosiale aktiviteter.

Særlig har 17. mai- arrangementet utviklet seg til å bli det tiltaket som samler Justvikingene på tvers av generasjoner. Dette er faktisk det eneste arrangementet i bydelen vår der gamle kjente en gang i året kan slå seg ned med en kopp kaffe med litt å bite i og utveksle nytt fra året som gikk. Selv utflyttede Justvikingene trekker til skolen på 17. mai for å treffe gamle kjente, for der vet de at de treffer dem. Spesielt er det fint å se at ungdommen møter opp selv om de er tilknyttet miljøer utenfor Justvik.

Det er også genialt at det er 4. klasse som er ansvarlig for arrangementet. Dermed vil de fleste innbyggerne være arrangør en eller flere ganger og dermed få et eierforhold til at feiringen videreføres med gode og tradisjonelle ritualer.

Utviklingen av Justvik senter med bydelshus og kirke har gitt bydelen ny og viktig utvikling, men dette er i stor grad en utvikling av lag, foreninger og menighet. Vi står nå foran rivning av skolen og bygging av ny moderne skole. Det er derfor av aller

største viktighet at 17. mai- arrangementet på Justvik skole videreføres også under rivning og nybygging de nærmeste årene. Dette arrangementet må være en del av grunnlaget for planlegging og bygging av ny skole med tilhørende fasiliteter. Spesielt er dette viktig fordi skolen skal bygges ut som et offentlig/privat prosjekt der noen må ta ansvar for at verdier som 17. mai- arrangementet kan videreføres.

HELTENESET

Per Birkeland

Fra Kristiansand kommune fikk Justvik skole på 1990-tallet en hyggelig henvendelse. Ville vi overta ansvaret for ei hytte som kommunen hadde overtatt etter at siste beboer var flyttet ut?

Slik fikk skolen et glimrende tursted på Helteneset ved Hemningsvannet – i passelig gå-avstand fra skolen. Hytta og hytteområdet holdes ved like av skolens foreldre og kommunen sørger for vei-vedlikehold

og toalettet som er satt opp ved hytta. Området på Helteneset kan brukes av alle til bading og turmål.

ERKLEIV SKOLE – EN DEL AV JUSTVIK SKOLE

Per Birkeland

Erkleiv skole har vært «en del av Justvik skole» fra 1972 ved at rektor på Justvik skole også har hatt ansvar for Erkleiv skole.

Skolen var nedlagt som skole i 11 år fra 1961-1972 som følge av elevnedgang. Elevene ble da sendt til Bumoen og Ve skoler.

I 1972 ble skolen satt i gang igjen som «småskole» (1.-3.klasse) etter initiativ fra foreldre på Erkleiv.

Lærer Lise Marie Skahjem flyttet til Føllsvann med familien i 1970. Foreldre på Erkleiv spurte om hun kunne være lærer hvis de fikk gjenopprettet skolen. Kommunen satte skolen i gang høsten 1972 og Lise Marie ble tilsatt som lærer.

Skoledriften fortsatte helt til 2011 med elever fra 1-4 klasse - fordelt på to klasser.

Skolehuset brukes nå som grendehus.

REKTORBOLIGEN.

I Tveit kommune som i mange andre kommuner, ble det bygd eller leid «lærerboliger» som igjen ble leid ut til kommunens lærere eller rektorer.

Ved Justvik skole ble dert bygd en rektorbolig. Dette er sannsynligvis en av de siste som er bygd for dette formål på våre kanter.

«Rektorboligen» slik den lå like ved skolen.

PLASSPROBLEMER

I august 1983 ble rektorboligen ved skolen tatt i bruk som undervisningslokale for en 4.klasse på 21 elever. Aslaug Birkeland var læreren deres. Rektor Tyssen hadde da flyttet til egen bolig i Voie.

REKTORBOLIGEN SOM SKOLE.

Aslaug Birkeland (Lærer ved Justvik skole 1970-2007) (Skrevet 2015)

Et av de skoleårene jeg husker best, er nok 1983/84. Det ble så helt annerledes. Elevene fant seg fort til rette i den trange stua, selv om de satt tett og pultene sto tett.

Jeg som lærer fant ut at det var upraktisk med skjørt (!). Soverommet tok jeg i bruk med benker langs veggene. Her hadde vi samlingsstunder og klassedrøftinger. Kjøkkenet brukte jeg til formingsutstyr. Der var det greie skuffer, og elevene kunne hente det de trengte.

Ellers ble det mye hodepine på meg som lærer dette skoleåret. Jeg forsto ikke helt da at det nok kom av at det var lavt under taket i stua, og lufta ble tett og «oppbrukt» fort.

Rektor Tyssen skrev slik om saken til skolekontoret: *«Etter forholdene har det gått ganske bra. Ved å ha alle elevene samlet i stua, ble det nok i trangeste laget. De små rommene kan fint brukes som grupperom. Ved filmfremvisning og overhead har vi brukt klasserom i skolebygningen. Elevene har stort sett vært fornøyde ved å være der. Klassestyrer mener den gruppa som skal være der samlet ikke må være over 15 elever».*

Skoleåret 1984/85 søker så rektor Tyssen slik:

«Så ønsker vi å kunne bruke lærerboligen kun til gruppearbeid med elevgrupper på opptil 5-6 stk, her også medregnet hjelpe/støttearbeid». Og slik ble det for dette og neste skoleår!

Men fra skoleåret 1985/86 var elevtallet på vei nedover, og fra august 1987 ble lærerboligen «stilt til disposisjon for barnehagenemnda» og brukt til korttidsbarnehage.

TREDJE OG SISTE TILBYGG PÅ JUSTVIK SKOLE 1998

Helge Sannes, (Skrevet 2015)

Tilbygget med lærernes arbeidsrom og tilbygget med SFO (1998)

Siste utbygging på Justvik skole skjedde i 1998.

6-åringene var begynt på skolen, og nye arbeidstidsavtaler for lærerne var på vei inn i skolehverdagen. Alt dette krevde større plass for elevene og arbeidsplasser for de ansatte.

I 1998 ble altså skolens siste utbygging ferdig. Det ble diskutert fram og tilbake hvor utbyggingen skulle bli. Det startet med en plan om å legge den nye delen ut mot Ålefjærveien, men slik det ble, var nok den beste løsningen. 6-åringene og SFO fikk store, fine arealer, og de ansatte kunne ta i bruk store, fine arbeidsplasser. Alle lærerne hadde fram til da hatt ett arbeidsrom på 24 m². Det sier seg selv at mye av arbeidet måtte lærerne da gjøre hjemme..

Nå ble det bygget gode, store arbeidsplasser til alle ansatte, fordelt på 4 rom. I tillegg kom garderobe, kopirom og møterom. Rommene som 6-åringene skulle disponere, ble brukt i et samarbeid med SFO før og etter skoletid.

En ny tid på Justvik skole med 6-åringene i skolen og ikke minst muligheter for samarbeid blant alle ansatte i skolen, var begynt. Gode arbeidsplasser gjorde det mulig for lærerne å bruke mer tid til samarbeid.

REKTORER PÅ JUSTVIK SKOLE TIL 1964-2020

Oddvar Tyssen
1964-1989

Per Birkeland
1989-2002

Odd Magne Røinås
2002-2003

Helge Sannes
2003-2014

Daniel Håkestad
2014-2020

LÆRERNE VED SKOLEN

Gjennom de over 50 år som Justviks andre skolebygning bestod, hadde over 100 lærere lengre eller kortere arbeidstid ved skolen.

De har til sammen utført det aller viktigste arbeidet ved skolen.

Skolen er fremdeles **LÆREREN**, som i omgangsskolens tid.

SÅ BLE HELE DEN ANDRE SKOLEBYGNINGEN PÅ JUSTVIK REVET I 2016

12.juli 2016

ET NYTT SKOLEBYGG REISTE SEG I 2017

19.april 2017

DEN TREDJE SKOLEBYGNINGEN PÅ JUSTVIK BLE ÅPNET FOR UNDERVISNING 4.JANUAR 2018

20.november 2024

20.november 2024